

L-Innu Tifħir lil San Leonardu Abbati *50 Sena Minn Meta Nkiteb*

Kitba ta' Joseph Carbone

Din is-sena, l-Innu *Tifħir lil San Leonardu Abbati*, jew l-Innu l-Kbir, kif laqqamnieh, ahna l-partitarji tal-festa u tal-Banda San Leonardu, jagħlaq 50 sena minn meta nkiteb.

Fl-1960, kellu jiġi cċelebrat, l-erbatax-il centinarju mill-mewt ta' San Leonardu Abbati, il-Patrun tal-Parroċċa ta' Hal Kirkop, u l-Patrun tal-banda tagħna, li ġġib ismu. Minn fost il-partitarji tal-festa u l-membri tal-Banda San Leonardu, kienet ilha tinhass il-htiega li jinkiteb innu maestuż, li bhala tul u sbuhija, jisboq liż-żewġ innijiet qosra li kienu jindaqqu fil-festa.

F'Awissu ta' l-1952, inhatar bħala surmast direttur tal-Banda San Leonardu, Mro. George Martin A. Mus. L.C.M. Waqt seduta tal-kumitat, ta' nhar it-Tlieta 7 ta' Lulju 1954, il-kumitat qabel li għandu jiġi avviċinat Mro. G. Martin, biex jaraw jekk jaċċettax l-intrigu, biex jikkomponi l-innu. Kienu pproponew żewġ kundizzjonijiet lill-istess surmast, li kienu: l-ewwel, li ssir magħrufa l-ispiża, u t-tieni, li jekk is-surmast ikun tant ġentlom u joffri l-kompożizzjoni gratis, din kellha ssir proprjetà tas-Socjetà Mużikali San Leonardu. Nhar il-Hamis 5 ta' Awissu 1954, waqt seduta, il-kumitat ġie mgharraf mis-surmast, li huwa jaċċetta l-proposta, dik li jikkomponi l-innu, u kien lest li joffri l-istess kompożizzjoni gratis, bil-kundizzjoni li jsir recording ir-rediffusion. Iż-żewġ partijiet qablu u sar il-ftehim. Ix-xogħol inbeda u l-innu beda jissawwar mill-pinna habrieka tas-Surmast Martin. Il-kumitat, flimkien mal-kompożit, avviċinaw lil Dun Frans Camilleri, poeta magħruf hafna f'dik li hija kitba' innijiet reliġjużi, biex jikteb poežija b'tifħir lil San Leonardu Abbati, biex titkanta mal-mužika li Mro. G. Martin kien qiegħed jikkomponi. Meta l-mužika, kif ukoll, il-kliem tlestellw,

inbdew il-kunċerti. L-innu nkiteb ghall-kor, tenur u baritonu. Tista' tgħid li l-innu ntghoġob mill-ewwel u dahal f'qalb il-partitarji u kull min semgħu. Sar ir-recording, kif kien miftiehem, u beda jindaqq kull sena fil-festa.

Mro. George Martin twieled l-Isla, nhar it-2 ta' Marzu 1920. Minn ċkunitu beda jitħallek il-mužika fil-każin mal-Banda Queen's Own ta' l-Isla, fejn hareġ idoqq il-kornu. Wara kompla javvanza, sa ma ġab id-diploma A. Mus. L.C.M. Mro. G. Martin idderieġa l-baned San Leonardu ta' Hal Kirkop, Re Ĝorġ V ta' l-Imqabba, Vilhena tal-Furjana, Queen's Own ta' l-Isla, kif ukoll kien assistent surmast tal-Banda Duke of Connought's Own ta' Birkirkara. Inħatar surmast direttur tal-Banda San Leonardu, f'Awissu ta' l-1952. L-ewwel servizz li l-banda kellha taħt id-direzzjoni tieghu, kien fl-okkażjoni taċ-ċelebrazzjoni ta' l-ewwel

quddiesa ta' Dun Leonard Farrugia, nhar is-26 ta' Awissu f'Hal Kirkop. Temm il-kariga ta' surmast mal-Banda San Leonardu fl-1972. Mro. G. Martin ikkompona bosta mužika bhal marci funebri u dawk briuži. Bla dubju, l-akbar biċċtejn xogħol li harġu mill-pinna tas-Surmast Martin, huma l-innijiet, *Lill-Assunta*, ghall-Banda Re Ĝorg V ta' l-Imqabba u *Tifħir lil San Leonardu Abbati*, ghall-banda tagħna, li ġgib l-istess isem. Kiteb ukoll innu tal-banda, li jindaqq fl-ahħar tal-programm mužikali kull sena f'lejlet il-festa. Mro. George Martin kien miżżewwegħ lil Connie, u kellhom erbat itfal. Miet nhar il-25 ta' Frar 1991, fl-età ta' 71 sena.

Dun Frans Camilleri twieled il-Marsa, nhar id-29 ta' Jannar 1919, lil Ġanni u Ĝużeppa, xebba Barbara. Trabba l-Marsa, iżda meta kiber il-familja Camilleri marret toqghod ġo Triq Carini Santa Venera. L-edukazzjoni tiegħu bdiha, l-ewwel fl-iskola primarja tal-Gvern il-Hamrun, imbagħad fl-iskola St. Paul, wara s-seminarju u spiċċa l-Universită, fejn iggradwa fit-teologija. Ĝie ordnat sacerdot fl-1943. Għallem il-lingwa Maltija fil-Kullegg San Alwiġi u fis-seminarju. Kien membru attiv fl-Akkademja tal-Malti, kif ukoll fl-Ġaqda Kittieba tal-Malti. Kiteb bosta poeziji u komponimenti, li ppubblika hafna minnhom f'kotba. Passatemp kelleu l-fotografija, isegwi l-logħba tal-ballun, fejn kien jissimpatizza mal-Germanizi, iħobb jisma' l-mužika klassika, jikkultiva l-pjanti u s-siġar, kif ukoll isawwar affarijet ornamenti bil-bebbux tal-baħar. Kien direttur spiritwali ta' bosta Għaqdiet ġewwa l-Hamrun. Dun Frans Camilleri żgur li jibqa' magħruf għan-numru kbir ta' innijiet li kiteb, li jaqbżu l-500, ghall-knejjes, skejjel, Għaqdiet reliġjuži, u ghall-kažini tal-baned. Dun Frans Camilleri miet nhar is-6 ta' Diċembru 1990, fil-ghomor ta' 71 sena.

L-innu *Tifħir lil San Leonardu* sar parti minn hajxitna, aħna li nhobbu l-festa tal-Patrun tar-rahal tagħna, ngħożżuh daqskemm ngħożżu isem San Anard. Illum, 50 sena wara li nkiteb l-innu, min f'qalbu għandu post speċjali għal San Leonardo Abbati, meta jisimgħu jındaqq, żgur li jnissillu demgħa ta' ferh, dak il-kliem meqjus, miktub minn idejn Dun Frans Camilleri, u l-melodija tant sabiħa miktuba mill-pinna mirquma tas-Surmast George Martin A. Mus. L.C.M.

Guido Vella
Cash & Carry
WINE & SPIRIT
WHOLESALE & IMPORTER

Ameleto Spiteri Street, Qormi.
Tel. 21 494288, 21 484390 - Fax. 21 449941 - Mob. 9947 5809